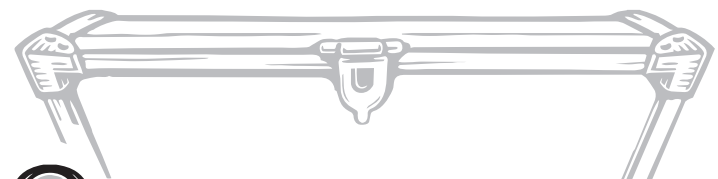

**SARA
PENER**

PROKLETSTVO AMALFIJA

Prevela
Tatjana
Milosavljević

■ Laguna ■

Naslov originala

Sarah Penner

THE AMALFI CURSE

Copyright © 2025 by S.L.Penner, LLC

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition is published by arrangement with Harlequin Enterprises ULC.

This is a work of fiction. Names, characters, places, and incidents are either the product of the author's imagination or are used fictitiously, and any resemblance to actual persons, living or dead, business establishments, events or locales is entirely coincidental.

Translation copyright © 2026 za srpsko izdanje, LAGUNA

Mom supругu Marku

*Čun poče plovit sve ukруг
gde brod ostavi vir;
od jeke šum, niz onaj hum
tad sruši svečan mir.*

Ispovest starog pomorca, 1798.*

* S. T. Kolridž, prepev Ranke Kuić, Beograd, 2003. (Prim. prev.)

* Ital.: *strega* – veštica; *stregheria* – neopaganska tradicija koja poštuje pantheon u čijem se središtu nalaze boginja Meseca i Rogati bog. (Prim. prev.)

** Ital.: oruđe, alatka, pribor, sredstvo za rad. (Prim. prev.)

*** Takav kamen je „odbijajući“ talisman koji simbolizuje prozor ili vrata kuće, a zli duhovi, da bi u nju ušli, moraju provirivati kroz rupu, što je nemoguće ako talisman „govori“ i „zaključava“. (Prim. prev.)

**** Ital.: *cimaruta* – zaštitni talisman za koji se veruje da štiti od uroka (*malocchio*), kletve bačene zbog ljubomore ili zavisti. (Prim. prev.)

REGISTRO DEGLI INCANTESIMI MARINI

REGISTAR VRADŽBINA
KOJE PRAKTIKUJU STREGE,*
MORSKE VEŠTICE SA AMALFIJA

<i>incantesimo di riflusso</i>	Vradžbina za odvlačenje vode (oseku). <i>Attrezzo:</i> fosil belemnita.
<i>incantesimo di flusso</i>	Vradžbina za privlačenje vode (plimu). <i>Attrezzo:</i> ** sedefasta školjka.
<i>incantesimo divinatorio</i>	Vradžbina za utvrđivanje lokacije predmeta u vodi. <i>Attrezzo:</i> niska od šest veštičijih kamenova*** izvađenih iz mora.
<i>incantesimo raffreddare</i>	Vradžbina za snižavanje temperature vode putem stuba hladne vode. <i>Attrezzo:</i> sasušena opna jajeta rušljoribe, „sirenina torbica“.
<i>incantesimo dell'elemento</i>	Vradžbina za menjanje sastava vode. <i>Attrezzo:</i> fosilizovani produžetak nosa testerače, „sireninin češalj“.
<i>incantesimo vortice</i>	Vradžbina za prizivanje vrtloga ili vira. Nikakav <i>attrezzo</i> nije potreban.
<i>vortice centuriaria</i>	Vradžbina za prizivanje moćnog vrtloga ili vira koji traje stotinu godina. Nikakav <i>attrezzo</i> nije potreban, ali strege, da bi izvela ovu vradžbinu, mora skinuti svoju zaštitnu čimaruta ogrlicu. ****

PROLOG

Pismo Mateu Maci iz Napulja, u Italiji

Ponedjeljak, 9. april 1821.

Sinjore Maca:

Vi i ja se nismo zvanično upoznali, ali molim vas da veoma ozbiljno shvatite ovo što imam da kažem.

Vlasnik ste najuglednije transportne kompanije u Napulju, a posao kojim se bavite nalazi se u milosti i nemilosti mora. Ipak, odnedavno sam postao ubeđen da se more nalazi u milosti i nemilosti nečega drugog: grupice žena koje žive u Pozitanu.

Mnogi se proteklih godina čude srećnoj zvezdi tog malenog ribarskog sela i njegovim vazda povoljnim uslovima na obali. Kao prvo, plime su sumnjivo mirne. Pomorci često komentarišu nedostatak erozije na području sela, a opet, takoreći je nezaštićeno bilo kakvim prirodnim grebenom i nije ugnežđeno u nekoj

dubokoj uvali. Zašto se vetrovima šibane litice Amalfija i Minorija urušavaju i na njima se dešavaju opasni odroni, dok toga u Pozitanu nema?

Takođe, obilje škarpina i rumenaca. Kako to da ljudi iz Pozitana imaju odličan ulov čak i onim danima kada se ribari iz drugih mesta vraćaju praznih mreža? I to čak i kada je mesec u četvrti. Kao da lunarni ritmovi ne deluju na ovo selo.

E da, ali plima, oseka i riba su jedno. Pirati – dakle, oni su nešto sasvim drugo. Vidite, sinjore Maca, ne bih da iznosim prenačljen sud o društvu u kojem se krećete, ali sigurno ste svesni ove nelogičnosti: naime, nema podataka da su se pirati ikada iskricali u Pozitanu.

Bukaniri pljačkaju brodove na moru oko Sicilije. Haraju od Salerna do Kaprija. Da se pozabadaju pri-badače na mapu i označe sva mesta duž naše obale gde su se pirati dosad iskricali, bio bi to savršeni pojas koji bi pokrивao celo amalfijsko priobalje – sva sela sem jednog! Jednog!

Pozitano, ako smem da kažem, izgleda kao da je izdvojen. Zaštićen. Povlašćen.

Drugde na poluostrvu ljudi jadikuju zbog prljavog mora, pljačkaša, slabog ulova. Tačno, *Pozitanu dobro ide*, kažu mi, *ali nikada nećemo preseliti svoje porodice tamo, zato što će ta sreća da ga napusti. Samo što nije. Pazite šta vam kažem.*

Čak su i neki meštani Pozitana zbunjeni tom srećom koja prati njihovo selo. Muškarci su u svakom trenutku dobro naoružani, sigurni da im uskoro sledi napad pirata. Ostali usoljavaju ribu, suše je, konzervišu u ulju, sigurni da će im ulov ubrzo presahnuti. Ima i onih koji odbijaju da grade preblizu obali: te litice će se kad-tad

odroniti, kažu, pa neće da skončaju pod gomilom stena i ruševinama kuća onih sa vrha brega.*

Nešto je na delu u Pozitanu – neka veoma dobro čuvana tajna.

I verujem da tačno znate šta je to.

Možemo li da se pogodimo, sinjore Maca? Spreman sam da, za određenu cenu, otkrijem sve što znam – da vam kažem šta sam doznao, šta sam video. *Koga* sam video.

Mogu samo da zamislim sreću koju će vam doneti ova informacija.

Molim vas da mi što pre odgovorite.

Vaš odani prijatelj, saradnik itd.

* Jedna od glavnih karakteristika Amalfijske obale jesu izrazito uzan pojas obale (mestimično vrlo malo širi od peščane plaže) i bregovi i litice što se dižu takoreći iz mora. (Prim. prev.)

1

MARI

Sreda, 11. april 1821.

Na mrakom zastrtoj peščanoj plaži ispod strmih obronaka na kojima je smešteno selo Pozitano, dvanaest žena starih od šest do četrdeset četiri godine posedalo je ukrug. Bilo je dva ujutru, pravo nad njima dizao se srp mladog meseca.

Jedna žena ustade, prekinuvši krug. Kosa joj je bila cinober-crvena, kao i na dan kada se rodila. Potpuno obučena, ona koraknu u more ne zastajući sve dok joj voda nije došla do pojasa. Stežući fosil belemnita, zaronila je ruke pod talase i počela da pomera usne izgovarajući prvi deo vradžbine *incantesimo di riflusso*, koju je naučila još kao dete. Za svega nekoliko časaka pridnena struja koju je prizvala uzvrtloži joj se oko gležnjeva vukući od obale prema jugu.

Okrenula se, prešla nekoliko koraka kroz vodu i vratila se na obalu.

Tada iz kruga ustade druga žena, sa nešto svetlijom kosom boje persimona.* I ona je ušla u more i zaronila ruke ispod

* Kaki; u Srbiji ovo voće nazivaju i japanskom jabukom. (Prim. prev.)

površine. Izgovorila je u sebi vradžbinu, zadovoljna kada je osetila kako pridnena struja postaje još jača. Potom se zagleda u horizont, neprekinutu crnu liniju tamo gde se nebo stapalo s morem, i osmehnu se.

Baš poput žitelja ostalih sela duž obale, ove žene su znale šta se približava: nekoliko piratskih brodova zaplovilo je iz Tunisa prema severoistoku. Vetrovi su bili povoljni, rekli su njihovi izvori, a ova flotila očekivala se u toku sutrašnjeg dana.

Njeno odredište? Možda Kapri, Sorento, Majori. Neki su pomišljali da će to čak možda biti Pozitano – možda, konačno, Pozitano.

S obzirom na ovo, ribari duž cele Amalfijske obale behu rešili da sutra i tokom noći ostanu kod kuće, sa svojim porodicama. Na moru neće biti bezbedno. Krajnji cilj ovih pirata nije bio poznat, niti je iko znao na šta su se namerili. Gramzivi pirati pljačkali su šta stignu. Gladni pirati tražili su pune mreže ribe. Požudni pirati tražili su žene.

Na obali, iz kruga je ustala treća i poslednja žena, čija je kosa imala raskošnu, duboku nijansu krvi. Ona se žurno razodenu. Nije volela osećaj mokre tkanine na koži, a ove žene su je već ko zna koliko puta ranije videle nagu.

Sa fosilom belemnita u jednoj ruci, u drugoj je držala kraj konopa privezanog za teško sidro u pesku nedaleko odatle. Ona je imala da izgovori poslednji deo ove vradžbine koja je prizivala morske struje. Upravo taj deo bio je i najvažniji, najmoćniji, a kada ga izgovori do kraja, pridnena struja što je vukla prema pučini postaće još jača – zbog čega je i držala konop, koji će čvrsto obaviti oko sebe pre no što dovrši vradžbinu.

Bio je to opasan, zlokoban posao. Ipak, od dvanaest žena koje su se večeras nalazile pokraj mora, dvadesetjednogodišnja Mari Deluka bila je najpogodnija za ovaj poslednji zadatak.

Ove žene bile su *streghe del mare* – morske veštice – i posedovale su neprikosnovenu moć nad morem. Dičile su se magijom kakve nije bilo nigde drugde na svetu, a koja je bila

rezultat toga što su poticale od sirena što su nekad nastanjivale obližnja ostrvca Li Gali.*

Žene su znale da gde god da pirati sutra pristanu uz obalu, to neće biti u Pozitanu. Neće im opljačkati sve što imaju, odneti im zalihe hrane, odvesti im kćeri. Bez obzira na to kako piratski brodovi budu podešavali svoja jedra, neće uspeti da savladaju snažnu struju koju su ove žene sada podigle s morskog dna. Okrenuće se prema istoku ili prema zapadu. Otići će drugde.

Uvek je bilo tako.

Dok je loza ostalih jedanaest žena bila izuvijana i zamršena, puna sinova ili oslabljena brakom, loza Mari Deluke bila je savršeno čista: majka joj je bila strega, majčina majka takođe, i tako hiljadama godina unazad, sve do sirena. Od žena koje su se večeras nalazile na obali, samo je Mari bila *strega finisima***.

To joj je natovarilo ogromnu odgovornost na pleća. Instinktivno je čitala more bolje i od jedne od njih. Takođe, njene vradžbine su bile najdelotvornije; bila je kadra da sama uradi nešto što je zahtevalo zajednički napor dve ili tri strege. Ostalih jedanaest žena ju je stoga priznavalo za vođu. Bila je predvodnica, učiteljica, ona koja je donosila odluke.

Šteta, međutim, što je toliko mrzela more.

Koračajući prema vodi, Mari rasplete svoju dugačku pletenicu. Bila je njeno najupečatljivije obeležje – tako krvavocrvenu kosu nije imao gotovo niko drugi u celoj Italiji, a kamoli u ribarskom seocetu Pozitano – ali opet, mnogo toga što je Mari nasledila od svojih predaka bilo je neobično. Kad su joj hladni talasi oplaknuli stopala, prože je napetost. *Ovo bi trebalo da radi moja majka*, pomisli sa gorčinom. Nikada se nije oslobodila tog ogorčenja, ni za svih dvanaest godina koliko

* Ital.: *Li Galli* – „petlovi“; arhipelag se, iz očiglednog razloga, naziva još i Sirenuze. Naziv „petlovi“ potiče otud što su se sirene, u grčkoj mitologiji, prvobitno prikazivale kao pola žene a pola ptice – i to vrlo grabljive i ratoborne ptice. (Prim. prev.)

** Čistokrvna veštica. (Prim. prev.)

je prošlo od noći kada je osmogodišnja Mari gledala kako joj more uzima majku Imeldu.

Te strašne noći užasnuta Mari, koja je upravo ostala siročče, znala je da joj more više nije prijatelj. Ali što je bilo još gore, strahovala je zbog svoje mlađe sestre Sofije. Kako da joj kaže šta se dogodilo? I kako će ikada moći da se stara o živahnoj Sofiji s podjednakim strpljenjem i toplinom kao što je to radila njihova *mamma*?

Jedva je imala vremena da ožali majku. Koliko sutradan su se ostale strege bez oklevanja složile da je Mari sledeća *strega finisima*. Najzad, majka ju je valjano obučila, a nasleđena krv činila sposobnijom i od jedne od njih. Kao da nijedna od njih nije hajala što je mala Mari osetljiva i ožalošćena, niti što sada prezire upravo ono nad čime poseduje tako ogromnu moć.

Ali većina dece u izvesnom trenutku ostane bez majke, zar ne? A vesela Sofija bila je dovoljan razlog da hrabro nastavi dalje – bila je melem za Marino bolno srce. Zbog Sofije je ostajala stabilna, disciplinovana. Čak i vedra, uglavnom. Sve dok je Sofija pored nje, Mari će ispunjavati obaveze koje su joj nametnute iako ih nije želela.

Dok je sada stajala s nožnim prstima u vodi, Mari oseti kako je probada bol, kao što se često dešavalo u ovakvim trenucima.

Ni *Mamma* ni Sofija nisu večeras bile pored nje.

Mari ispusti polagan uzdah. Ovo je bio važan trenutak, vredan pamćenja – konac mučne dvogodišnje neodlučnosti. Nijedna žena na obali nije to znala, ali ova vradžbina, ova bajalica koju se spremala da izgovori, biće poslednja od nje. Odlazila je za nekoliko nedelja, konačno se oslobađala ovih okova. A mesto gde je odlazila nalazilo se, hvala nebesima, daleko od mora.

Oborenog pogleda, Mari skliznu nagim telom u vodu, proklevši kad je osetila kako ju je zapekla mala ozleda na gležnju. More oko nje istog časa pređe iz tamnoplave u mastiljavocrnu,

poput sirćeta. Mari je celog života imala posla s tim: more je odražavalo njeno raspoloženje, njen temperament.

Kao dete smatrala je čudesnim što more tako dobro čita njene skrivene misli. Njene prijateljice su bezbroj puta izrazile zavist zbog tog fenomena. Sada je, međutim, crna voda što joj je podrhtavala oko nogu samo odavala tajne koje je Mari želela da sačuva za sebe i bi joj drago zbog pomrčine, jer je tako mogla da sakrije svoja osećanja od onih na obali.

Na polovini puta do dubine potrebne za izgovaranje bajalice već je osećala promene u moru: dve žene pre nje valjano su bacile svoje vradžbine. Bilo je ohrabrujuće, u najmanju ruku. Nekoliko oštih kamičaka nošenih pridnenom strujom zagreba je poput trnja odozgo po stopalima i samo je uz veliku usredsređenost uspevala da se zadrži u mestu dok ju je struja povlačila. Održavala je ravnotežu pomažući se rukama, onako kako umorna ptica leprša krilima stojeći na grani koju vetar nosi tamo-amo.

Ona dvaput obavi konop oko podlaktice. Kada je bila sigurna da je uradila kako treba, poče da izgovara vradžbinu. Sa svakom rečju *tira i obbedisci* – povlači i pokoravaj se – konop joj se sve jače usecao u kožu. Pridnena struja se brzo pojačavala, i to silovitije nego što je očekivala. Ona se trže kad joj je konop pokidao kožu, a sveža rana smesta našla u slanoj vodi. Počela je da se zanosi i gubi ravnotežu, i završila je bajalicu što je brže mogla da joj ne bi konop unakazio ruku.

Ovakve noći joj neće nedostajati, ni najmanje.

Kada je privela zadatak kraju, Mari mahnu dajući ostalima znak da je izvuku. Potom smesta oseti kad su povukle drugi kraj konopa. Posle nekoliko sekundi obrela se u plicoj, mirnijoj vodi. Ostatak puta prevalila je četvoronoške. Našavši se na obali, na sigurnom, leže da se odmori, dok su joj pesak i kamenčići neprijatno bockali mokru kožu. Moraće se kasnije dobro oprati.

Sve ovo odnosilo je tako strašno mnogo vremena.

Pažnju joj privuče iznenadan uzvik i Mari se pridiže i sede zagledajući oko sebe po pomrčini. Njena najbliža prijateljica Ami stajala je u moru do kolena mučeći se da održi ravnotežu.

„Lija!“, uzviknu Ami izbezumljeno. „Lija, gde si?“

Lija je bila Amina šestogodišnja ćerka, curica ružičastocrvene kose koja se spremala da postane strega. Pre svega nekoliko časaka sedela je u krugu žena, vretenastih nogu privučenih na grudi, posmatrajući ih dok su izgovarale vradžbinu.

Mari se u trenutku uspravi na noge, posrnuvši kada je jur-nula prema moru.

„Ne, molim te, ne“, uzviknu ona. Ako je Lija uistinu ušla u more, tako malom detetu biće nemoguće da ispliva na obalu. Bila je sitnija od svojih vršnjakinja, koščica krhkih poput oklopa školjke, i premda je umela da pliva, nije imala nikakvih šansi protiv ovih struja. Sama svrha ove vradžbine bila je da struja nosi sve pred sobom na duboku, mračnu pučinu, sa dovoljno snage da zadrži piratski brod.

Takođe, Lija nije nosila čimarutu, koja je ženama davala snagu i energiju u teškim trenucima. Bila je premlada: strege su svoje talismanske ogrlice dobijale tek sa petnaest godina, kada njihova magija sazri i kada se zaključi da su ovladale ovim umećem.

Smesta su i ostale žene na plaži dotrčale do ruba vode i počele da zagledaju njenu ustalasanu površinu. Bile su moćne, tačno, ali ne i besmrtne; kao što je Mari i previše dobro znala, mogle su da se udave poput svakoga drugog.

Mari se okretala oko sebe pažljivo zagledajući po obali. Najednom oseti grč u stomaku i presamiti se, smrači joj se pred očima i žuč joj navre u grlo.

Bilo je previše dobro poznato – ovo okretanje ukrug dok pretražuješ horizont u potrazi za nekim.

I ne vidiš ništa.

A ugledaš najgore.

Poput bakarne kose svoje mlađe sestre raširene po ramenima njenog mlitavog tela dok je ležala na talasima licem nadole.

Mari je bila bespomoćna, nesposobna da zaštiti četrnaestogodišnju Sofiju od onoga – šta god to bilo – sa čim se tog dana, pre samo dve godine, susrela pod morem. Mari je provela godine nastojeći da zaštiti sestru, jer njihova majka više nije mogla, ali na kraju ipak nije uspela. Izneverila je Sofiju.

More je i toga dana pokazalo kako je ne samo pohlepno nego i zlo – i Mari ga se gnušala.

I naposljetku zaključila da od njega valja bežati.

Sada se Mari sruči na kolena, suviše ošamućena da ostane da stoji. Bilo je kao da se njeno telo vratilo u ono kobno jutro. Ona se nagnu napred, grcajući, gotova da povрати...

Najednom je začula kikot, piskav i nestašan. Ličio je na Sofijin i Mari načas pomisli da je utočula u san.

„Ovde sam, *Mamma*“, dopre Lijin glas odnekud iz blizine. „Kopam po pesku, tražim one maleckke rakove *gran*...“ Tu ona začuta. „Zaboravila sam kako se ono zovu.“

Ami uzviknu od olakšanja i razdraženosti u isti mah. Potom potrča prema svom detetu i privi je na grudi. „*Granchio*“, reče ona. „I nemoj me nikada više ovako isprepadati.“

Mari sede, preplavljena olakšanjem. Nije imala dece, nije bila čak ni udata, ali Liju je ponekad posmatrala kao svoju.

Natera sebe da ustali disanje. *Lija je dobro*, reče u sebi. *Savršeno je dobro, na kopnu je, ovde gde sve možemo da je vidimo*. Ipak, dok joj je dah usporavao, nije mogla da izdrži i još jednom se osvrnula i zagledala vrhove talasa.

Žene koje su bacile vradžbinu presvukle su se u suhu odeću.

Lija se izvukla iz Aminog naručja i prikrala Mari, koja je dočeka srdačnim, snažnim zagrljajem. Mari se prignu i poljubi devojčicu u čelo udišući njen miris na pomorandže, šećer i znoj.

Lija podiže uzano lice prema njoj, usana izvijenih u zabrinut izraz. „Ova vradžbina će nas zauvek štititi od pirata?“

Mari se osmehnu. Kamo lepe sreće da je tako. Pomislila je na piratski brod koji se večeras približava poluostrvu. Ako se zaista uputio ka Pozitanu, zamišljala je da kapetan psuje sebi u bradu. *Proklete ove struje*, možda kaže. *Nameračio sam se baš na Pozitano. Šta je to s tim selom?* Zacelo će se okrenuti svom prvom oficiru i narediti mu da prepodesi jedra i uhvati kurs prema istoku. *Bilo kuda, samo ne u ove proklete vode*, zasiktaće na svoju posadu.

„Ne“, reče Mari sada. „Naša *magia* ne funkcioniše na taj način.“

Zastala je razmišljajući šta još da kaže devojčici. Gotovo sve vradžbine koje su žene bacale raščinjavale su se u roku od nekoliko dana, ali postojala je jedna, *vortice centuriaria*, koja je trajala stotinu godina. Mogla je da se izgovori samo ukoliko strega skine svoju čimaruta ogrlicu. Ali cena bacanja takve magije bila je veoma velika: morala je da žrtvuje sopstveni život da bi ona bila delotvorna. Koliko je Mari znala, tu vradžbinu niko nije izveo već stotine, možda i hiljade godina.

No tako sumorna tema nije bila za ovaj razgovor s malom Lijom, stoga joj ona dade jednostavan odgovor. „Naše vradžbine traju najviše nekoliko dana. Deluju na more slično oluji: ustalasaju ga, bacakaju. Naposletku se, međutim, ono vrati u normalu. More uvek nadjača.“

Koliko joj je mrsko bilo da to prizna. Čak i *vortice centuriaria*, dugotrajna kakva je bila, na kraju se raščinjavala. Žene su mogle da urade štošta s morem, istina, ali nisu bile njegovi gospodari.

„Zato stalno osluškujemo šta nam javljaju doušnici“, nastavi Mari. „To su ljudi koji nam govore kada se na pučini spaze pirati ili nepoznati brodovi. Znajući da naše vradžbine traju samo nekoliko dana, moramo biti marljive. Ne smemo prokleti more ni prerano ni prekasno. Našim ribarima potrebno je dobro, mirno more kada bacaju mreže, stoga more

proklinjemo samo kada smo sigurne da postoji pretnja. “Ona se osmehnu, osetivši tračak samozadovoljstva. „Veoma smo dobre u tome, Lija.“

Lija je povlačila prstom po pesku crtajući veliki oval. „*Mamma* mi kaže da ću, kada budem starija, moći da radim s morem šta hoću. Sve što hoću.“

Beše primamljiv taj osećaj da imaju potpunu vlast nad morem, ali je bio lažan. Njihove vradžbine bile su zapravo vrlo jednostavne, a i malobrojne – svega sedam njih – i pokoravale su se zakonima prirode.

„Volela bih da vidim jednog od onih velikih belih medveda“, nastavi Lija, „i zato ima da donesem ovamo ledeni breg, čak sa Arktika.“

„Nažalost“, odvrati Mari, „bojim se da je to predaleko. Pitate možemo da održimo na odstojanju zato što se uopšte ne nalaze tako daleko od nas. Ali Arktik? Dakle, od tvojih voljenih polarnih medveda deli nas veliko kopneno prostranstvo...“

„Kada porastem, otići ću da živim sa drugim morskim vešticama“, reče Lija. „Vešticama koje žive negde bliže Arktiku.“

„Mi smo jedine, mila. Nema drugih morskih veštica.“ Na Lijin zbunjeni pogled, ona objasni: „Mi smo potomci sirena koje su živele na onim ostrvima“ – tu ona pokaza prema horizontu, gde su se Li Gali dizali iz vode – „i jedine smo žene na svetu koje su nasledile moć nad morem.“

Lija snuždeno obori glavu i uzdahnu.

„Moći ćeš i pored toga štošta da uradiš“, ohrabri je Mari. „Samo ne sve.“

Recimo, da spaseš one koje voliš, pomisli. Gubitak male Sofije izgledao joj je i dan-danas potpuno besmislen, bespotreban. Sestre su bile u moru dubokom oko metar, izvodile zvezde i stajale na rukama, ronile u potrazi za morskim staklom. Već su hiljade puta pre toga tako provele poslepodne. Mari se kasnije pitala nije li Sofija možda udarila glavom o dno ili možda

slučajno udahnula previše morske vode. Šta god da se dogodilo, samo je bezglasno potonula pod blage talase nadolazeće plime.

Zafrkava se sa mnom, pomišljala je Mari dok su minuti prolazili. *Zadržava dah i izroniče svakog trenutka*. Devojke su često to radile – jedna bi zaronila a druga nagađala gde će se ona pojaviti. Ali Sofija se ovog puta nije pojavila. A kako je tek za koji mesec trebalo da navrši petnaestu, još nije nosila čimarutu.

Lija počne da dodaje male linije na svom crtežu. Crtala je oko s trepavicama. „*Mamma* kaže da ti možeš više od nje“, procvrkuta. „Da su potrebne dve ili tri strege da izvedu ono što ti možeš izvesti sama.“

„Istina“, reče Mari. „Tako je.“

„Jer je isto mogla i tvoja *mamma*, koja je umrla?“

Mari se na ovo trže, ali brzo se oporavila. „Tačno. I moja *nonna*, i njena *mamma*, i tako dalje, hiljadama godina u prošlost. U našoj krvi postoji nešto drugačije.“

„Ali ne i u mojoj.“

„Ti si na mnogo načina posebna. Seti se, na primer, jata mladih riba-iglica. Uvek ih prva primetiš iako su gotovo nevidljive i neverovatno se brzo kreću.“

„Njih je lako primetiti“, prigovori Lija nabravši obrve.

„Meni nije. Razumeš li sad? Svako od nas ima neku svoju veštinu.“

Lija se najednom okrete prema Mari: „Ipak, nadam se da ti nećeš umreti, zato što imaš tu drugačiju, posebnu krv kakvu niko drugi nema.“

Mari ustuknu, zatečena Lijinom primedbom. Gotovo kao da je devojčica nekako naslutila njene tajne planove. „Idi vidi gde ti je *mamma*“, reče ona Liji, koja smesta skoči na noge pokvarivši crtež na pesku.

Kada je otišla, Mari se zagleda u strmi obronak brda što se dizalo iza njih. Ova plaža nije bila njihovo uobičajeno mesto za izvođenje magije: Mari je obično odvodila žene u neku od

bezbroy obližnjih pećina, zaštićenih od pogleda, do kojih su se vozile u dva mala čamca, po šest njih u svakom. Ali večeras je bilo drugačije – jedan čamac se otkinuo sa svog veza i otplutao na otvoreno more. Tako su žene imale samo jedan čamac, a nije bio dovoljno veliki da ih sve primi.

„Hajde da se umesto toga okupimo na plaži“, navaljivala je na njih. „Završićemo za nekoliko minuta.“ Pored toga, bilo je gluvo doba noći, a mesec je mahom ostajao sakriven iza oblaka, pa je bilo veoma mračno.

Premda su je neke od njih pogledale sa očiglednom zabrinutošću, na kraju su sve pristale.

Mari ustade i ocedi vodu iz kose. Bilo je gotovo tri ujutru i sve su već zevale.

Ona gurnu mokr konop u svoju torbu i na brzinu se obuče, navukavši pothaljinu preko svoje zaštitne čimaruta ogrlice. Njena je imala sićušne talismane s mora i obale: morskog puža, amonit, zrnce sivog vulkanskog plovuća. Mari je nedavno bila pronašla sićušno parče koralu u savršenom obliku planine, koji joj se naročito dopadao. Planine su je navodile na razmišljanje o predelima na kopnu, na razmišljanje o slobodi.

Kada su žene krenule uzbrdo, Mari oseti dodir prstiju na podlaktici. „Psst“, prošaputa Ami. U ruci joj je bio papir, ispresavijan, sa voštanim pečatom.

Marino srce uzdrhta. „Pismo.“

Ami namignu. „Juče je stiglo.“

Od prethodnog behu prošle dve nedelje i koliko god je Mari bila u iskušenju da polomi pečat i pročita ga na mesečini, ona ga ipak zadenu u nedra. „Hvala ti“, reče šapatom.

Ali onda najednom ugleda krajičkom oka neki pokret, nešto na doku nedaleko odatle. Pomisli u prvi mah da je umislila – oblaci su klizili preko neba i noć je bila puna senki – ali onda zapanjeno raširi oči kada tamna figura žurno siđe s doka, zađe iza neke barake i nestade s vidika.

Tamo je sasvim sigurno bilo nečega – ili nekoga. Neki muškarac. Ljubavni sastanak u sitne sate, možda? Ili je bio sâm i špijunirao ih je?

Mari se okrete da kaže Ami, ali njena prijateljica beše već odmakla napred, ruke zaštitnički prebačene preko Lijinog ramena.

Kada su izbile na prašnjavi put oko kog su ležala raštrkana tovarna kola i zatvorene pijačne tezge, Mari se još jednom okrete i baci pogled prema doku. Ali tamo nije bilo ničega, nikoga. Dok je bio obavijen pomrčinom.

Igra mesečine, ništa više, reče ona sebi.

Pored toga, nosila je veoma važno pismo ušuškano u nedrima – koje je nameravala da otvori i pročita čim stigne kući.

2

HEJVEN

Ponedjeljak

Mog prvog jutra u Pozitanu iz sna me je probudio zvuk sirena.

Okrenula sam se u krevetu i napipala telefon, na kom je pisalo 8.22. Mogla bih da ukradem još jedan sat, možda i dva. Tipično sam u to doba već odavno bila na nogama, ali moj unutrašnji sat još je bio usklađen s drugom vremenskom zonom – onom kojoj je pripadao Florida Kiz, gde sam živela čitavog života.

Jeka udaljene sirene se još čula, niz piskavih jauka koji su mi strugali po žilcima. Iznervirana, zbacila sam pokrivač sa sebe i smotala tamnu kosu u neuredan čvor na temenu.

Kako sam tek juče stigla u ovu iznajmljenu vilu, potrajalo je trenutak dok se nisam prisetila rasporeda prostorija u kući koja je narednih godinu dana imala da bude moj dom. Vukući noge po hladnjikavim keramičkim pločicama na podu, krenula sam u pravcu male terase na jugoistočnoj strani. Imala je panoramski pogled na Pozitano i brojne građevine u njemu, mrlje ružičaste, narandžaste i bele naslagane vertikalno uz

obronak i nalik na slojeve torte. U podnožju se nalazila glavna plaža, *Spiaggia Grande*, sa stotinama suncobrana poslaganih u savršene nizove. A iza nje se pružalo Tirensko more, razmećući se svojim treperavim sjajem u svim mogućim nijansama plave.

Taj pogled je i bio razlog što sam se odlučila za ovu vilu, a moj tim – još četiri žene, sve pomorski arheolozi poput mene – spremno se složio. Cena se više nego uklapala u budžet koji nam je dodeljen za naš projekat, što me je iznenadilo, sve dok nisam shvatila da se zbog pogleda odričemo prostora. Postojale su samo dve spavaće sobe, što je značilo da će nas biti po dve odnosno tri u sobi, i da će neke spavati na razvučenom trosedu.

Ali ipak, taj pogled. Postojao je razlog što Pozitano nazivaju draguljem Amalfijske obale. Premda sam celog veka ronila oko olupina na Floridi i ostatku Atlantika, još nikada nisam videla ovakvo more. Nikada nisam videla ovakvo *plavetnilo*.

Udaljeno zauravanje sirena se nastavljalo, i kad sam izašla napolje, okrenula sam pogled prema moru. Četiristotinak metara od obale nekoliko glisera jurio je prema zapadu, sa upaljenim crvenim rotirajućim svetlima i uključenim sirenama.

„Jutro“, javi se glas iza mene.

Okrenula sam se i ugledala Mel kako izlazi na terasu dlanova obavijenih oko velike šolje sa crnom kafom. Nas dve smo zajedno doputovale prethodnog dana, ranije od tri preostale članice tima, koje su imale da nam se pridruže sledeće nedelje. Mel i ja, obe tridesetpetogodišnjakinje, poznavale smo se već godinama, još sa doktorskih studija na teksaskom univerzitetu A&M. Kao jedine žene u laboratoriji za konzervacijsku biologiju, smesta smo se sprijateljile.

„Jutro“, odvrtila sam. „Sirene su i tebe probudile?“

Ona klimnu glavom. „Videla sam i ambulantna kola kako jure prema zapadu.“ Pokazala je prema priobalnoj magistrali kojom smo se juče dovezle u grad. Vožnja od Napulja do Pozitana trajala je sat i po, ali daleko od toga da mi je teško pala. Nekoliko puta smo zastajale da bismo se slikale, a potom i

pored suncem okupane tezge pored puta gde smo kupile kaj-sije i indijske smokve. Bilo je lako razumeti zašto je Amalfijska magistrala, naročito u ovo doba godine – početkom leta – bila jedna od najčulenijih na svetu. Sa krečnjačkim liticama što su se svega nekoliko centimetara daleko od nje spuštale u more i bleštavom pučinom ispod njih, vidici su bili neuporedivi.

„Lučka policija takođe“, rekla sam pokazavši prema moru. Nagnula sam se preko kamene ograde, već ugrejane jutarnjim suncem. „Mada ne vidim, doduše, kuda su se uputili.“

Mel prođe prstima kroz svoju kratku, tršavu plavu kosu. „Pitam se šta se dešava.“

Pogledala sam u njenu kafu. „Nemam pojma, ali treba mi šolja toga.“

„Pronašla sam unutra aparat za nespreso“, osmehnu se ona. „Odlično snabdeven kapsulama.“

Idući prema kuhinji, spotakla sam se o ručku jednog kofera i opsovala sebi u bradu. Mada smo stigle samo nas dve, u unutrašnjosti iznajmljene vile vladao je, jednom rečju, kaos: neraspakovani prtljag prislonjen uza zidove, ronilačka oprema pobacana na nameštaj, pribor za podvodno snimanje na kuhinjskom pultu. Mel i ja se juče nismo bavile useljavanjem. Umesto toga zapalile smo u najbliži *ristorante*, na plodove mora i jeftino lokalno vino. Imale smo svega nekoliko dana predaha pre početka rada na projektu i planirale smo da ih maksimalno iskoristimo. Danas smo planirale da sednemo na vespu za dve osobe, koju smo dobile uz vilu, i odvezemo se do obližnje plaže.

Vrativši se na terasu sa šoljom kafe, zatekla sam Mel kako se nabranog čela naslanja na ogradu terase. „Vidiš li onaj beli brodić tamo?“ Pokazala je prema morskom horizontu i ja ugledah drugačije, brže plovilo, koje se takođe kretalo prema zapadu.

„Sranje“, izustila sam spazivši široku crvenu oznaku na njegovom trupu. Italijanska obalska straža. Dok se lučka policija bavila najrazličitijim, pa čak i relativno trivijalnim problemima, prisustvo obalske straže je svugde u svetu značilo da je posredi

nešto ozbiljno. Potraga. Spasavanje. Izvlačenje nastradalih. Takvo šta.

„Baš žure u onom pravcu.“ Mel pokaza prema zapadu, ali vidik nam je zaklanjala stenovita litica koja je razdvajala Pozi-tano od sela nanizanih dalje duž obale. „Kada nam barem ovo brdo ne bi zaprečavalo pogled.“

Načas smo se zgledale, obe sa nestašnim sjajem u očima. Možda sam bila voditelj ovog projekta, ali Mel je bila sertifikovani ronilac, zadužena za bezbednost mog tima pod vodom. Ako se u blizini dogodio ikakav incident koji je iziskivao pozivanje obalske straže, kopkalo ju je da dozna o čemu se radi.

A i mene, da budem iskrena.

Živnuvši, sručila sam ostatak kafe. „Idemo“, rekla sam.

Voda je oduvek bila moje igralište. Mada pretpostavljam da kao ćerka svetski poznatog pomorskog arheologa nisam ni imala mnogo izbora. Bilo je neizbežno da svoju ljubav prema moru prenese na svoju jedinicu. Sa tri godine ronila sam sa maskom i disaljkom, a sa osam sa punom ronilačkom opremom. Ubrzo potom zaronila sam do svoje prve olupine.

Nimalo slučajno, živeli smo na pravom mestu za takvo šta. Na okeanskom dnu oko Florida Kiza leži više od hiljadu olupina, mnoge u moru toliko plitkom da ti ronilačko odelo nije ni potrebno, a jedna boca sa vazduhom potraje dva sata. Moj otac je utvrdio i mapirao tačne lokacije mnogih od tih davno potonulih brodova, zahvaljujući čemu se i proćuo u svetu pomorske arheologije.

Sa Meksičkim zalivom iza kuće imala sam pustolovno, ne-svakidašnje detinjstvo. Subotnja jutra su obavezno značila zaranjanje do neke olupine. Nas dvoje bismo se usidrili podalje od obale, istakli crveno-belu ronilačku zastavicu i istraživali podmorski raj u svom stražnjem dvorištu. Otac me je rano naučio osnovnim znanjima neophodnim za ronjenje – podvodnoj

navigaciji, kontroli plovnosti – a s vremenom sam počela da ovladavam i tehničkim veštinama, poput bezbednog ronjenja u pećinolikom okruženju potonulih olupina.

Znanja i tehnike bili su jedno, ali otac nikada nije dozvoljavao da zaboravim na radost svega toga. Brodske olupine bile su prepune tajni i naučio me je da ih istražujem poput pomorskog arheologa. Kako je brod završio na dnu mora? Kakav teret je nosio? Kuda je plovio i zašto?

Obavezno istraži i podatke u arhivima, napominjao je često. Pomorski dnevници, brodski nacrti, izveštaji o nesrećama – neretko su ti dokumenti otkrivali o potonulom brodu više od njegovih ostataka. Katkad se odgovori ne nalaze u moru već na suvom.

Interesovanje mog oca za potonule brodove nije, međutim, bilo samo naučno – bio je, po sopstvenom priznanju, i lovac na blago. Na zidu njegove radne sobe nalazilo se nekoliko uramljenih članaka o približnoj vrednosti potonulog blaga širom sveta: stručnjaci su procenjivali da ona iznosi oko četiri milijarde dolara. I samo je odabrana šačica ljudi, onih dovoljno veštih i hrabrih da skliznu u morske dubine, imala bilo kakvih izgleda da ga i pronađe.

No čak i tada je trebalo imati sreće. Sreće koja se mom ocu nikada nije osmehnula – čemu svakako nije bilo razlog to što nije pokušavao. Godinu za godinom, zaron za zaronom, Veliko Otkriće kao da mu je stalno izmicalo.

Njegov prijatelj i stari školski drug Konrad Kas voleo je da ga zadirkuje u vezi s tim. „Jesi li pronašao štogod u poslednje vreme – mislim, išta sem kojekakvog otpada?“ pitao bi Konrad svaki put kada se sretnu. Lako je njemu bilo da govori: Konradu, takođe roniocu, navodno se tokom godina posrećilo s nekoliko olupina, mada nikada nije otkrio koje su to olupine bile niti koju je vrstu plena u njima pronašao.

Smatrala sam da to nije pošteno prema mom ocu: on je verovao u poštovanje pravila i dobro je znao koliko je važno

prijaviti svaki nalaz nadležnim vlastima, čak i ako je to značilo da na kraju neće zaraditi ni centa. Ali ljudi poput Konrada? Otac nije bio baš ubeđen da on podržava isti sistem vrednosti.

Međutim, večiti mirotvorac kakav je bio, na Konradovo zadirkivanje samo bi odmahnuo glavom. „Nisam još“, odvrćao je sa smehom svaki put.

Ipak, znala sam da se iza te fasade krije osujećenost. Moj otac je mnogo puta bio veoma blizu. Jednom je u vodama Južne Afrike pronašao, kako je verovao, zlatnik sa broda potonulog u sedamnaestom veku. Takav zlatnik vredeo bi više od sto hiljada dolara.

Avaj, ispostavilo se da je od pirita. „Mačjeg“ zlata.

Drugom prilikom trebalo je da se pridruži grupi kolega arheologa na obećavajućem ronjenju u blizini Azorskih ostrva. Tog jutra, međutim, probudio se sa gadnim nazezom. Svaki ronilac zna koliko je opasno zaroniti sa začepljenim sinusima – može da ti pukne bubnjić – pa je otac umesto toga ostao na palubi.

Iz te olupine je naposljetku izvađeno četvrt miliona dolara u potonulim španskim dublonima.

Bio je to njegov večiti san – da dođe do velikog podvodnog otkrića – ali svaki put mu je samo iznova izmicao.

A onda, pre šest meseci, konačno je nešto pronašao. Nešto veliko, rekao je, veće i od čega što je ikada video. Međutim, kako nije imao uza se nikakvu opremu za iskopavanje, bio je primoran da izroni na površinu. Vrativši se na obalu sav ushićen, smesta je počeo da planira sledeće zaranjanje do olupine.

S tim što ga je loša sreća i dalje pratila, pa nikada nije stigao da se vrati tamo. Nekoliko nedelja pošto je ugledao to *nešto veliko*, moj otac je bio mrtav.

Mel je vozila vespu, tako da sam mogla da se divim svim onim malim stvarima koje čine Pozitano tako šarmantnim: jarkoružičaste bugenvilije koje se penju uza zidove, laste koje